

Razvoj odgovornosti članova/ica vijeća učenika

PISANA PRIPRAVA ZA PROVEDBU PEDAGOŠKE RADIONICE

- **Ime i prezime voditelja radionice:**
- **Odgojno – obrazovno područje:**
 - a) Zdravstveni odgoj, modul: prevencija nasilničkog ponašanja
 - b) Građanski odgoj i obrazovanje
- **Tema pedagoške radionice:** Odgovornost
- **Sudionici:** učenici 5-8.razreda koji su predstavnici svojih razreda u Vijeću učenika OŠ ili učenici SŠ, učenici koji pohađaju izvannastavnu aktivnost Dramsko-scenska skupina i/ili su uključeni u IŠA (izvanškolske aktivnosti) u kojima se uče dramskom- stvaralaštvu, razvijaju sposobnosti scenskog izražavanja glasom i tijelom, ovladavaju elementima glume, tehnikama scenskog izražavanja i stvaranja, poticanje kreativnosti i samopouzdanja učenika
- **Cilj:** korištenje dramske tehnike – forum teatra za promjenu u razredu / društvu te razumjeti da je odgovornost za vlastito ponašanje uvijek osobna bez obzira što drugi čine te istovremeno shvatiti kako je tolerantno ponašanje temeljni uvjet za razvoj društva čiji će članovi dijeliti odgovornost za bolju kvalitetu življenja svih nas
- **Ishodi:** učenici će kombinirati maštu i kreativnost u rješavanju problema kroz forum-teatar; ispravno koristiti komunikacijske vještine potrebne za rješavanja problema; kritički komentirati različita mišljenjima koji će iznjedruti rješenje problema, identificirati asertivnost u ponašanju kao pozitivan način zauzimanja za sebe bez ugrožavanja tuđeg prava na vlastito mišljenje; imenovati/znati prepoznati vezu između prava i odgovornosti; znati primijeniti metode nenasilne komunikacije; sudjelovati u procesu zajedničkih odluka; asertivno izražavati stavove o vlastitoj i društvenoj odgovornosti
- **Nastavne metode i oblici rada:** metoda razgovora, metoda usmenog izlaganja, metoda pisanja, metoda demonstracije, dramska metoda – forum teatar.
Frontalni (čelni) i individualni rad. Rad u paru.
- **Planirano vrijeme trajanja radionice:** 45 min (1 školski sat)
- **Mjesto održavanja radionice:** učionica
- **Literatura korištena za pripremu radionice:** Boal, A. (2009). Zagreb: Hrvatski centar za dramski odgoj – Pili-poslovi d.o.o.; Krušić, V. (ur.) (2007). Ne raspravljaj, igray! Priručnik forum-kazališta. Zagreb; Hrvatski centar za dramski odgoj – Pili-poslovi d.o.o.
- **Potreban materijal i sredstva:** kreda, ploča, zvonce, listić na kojem je napisana priča „Vojvotkinja“, listić na kojem učenici rangiraju odgovornost, olovka
- **Evaluacija:** meta

TIJEK RADA U RADIONICI

STRUKTURA RADIONICE	AKTIVNOST	NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA	VRIJEME (minute)
UVOD	Pozdravljanje i upoznavanje Dogovor o pravilima rada na današnjoj radionici	Kreda, ploča	1
SREDIŠNJI DIO 1.aktivnost	Učenica čita priču o vojvotkinji.	Listić s pričom Ploča, kreda	2
2.aktivnost	Učenici u paru raspravljaju o tome tko je odgovoran za smrt vojvotkinje-slažu zajedničku listu. Nakon parova odlaze u grupe od 4 te slažu zajedničku listu na temelju liste para. Grupe od 4 (4X4) se rasformiraju i kreću u zajedničku raspravu.	Zvonce (ograničava vrijeme) Listić na kojem upisuju rangove Olovka	2+2+10
ZAVRŠNI DIO 1.aktivnost	VRŠNJAČKI TEATAR -razgovor o forum teatru		2
2.aktivnost	PRIČA IZ DUŠE – izvođenje dramskog prikaza sukladno dramskoj tehnici – forum teatra	Ploča, kreda	7 +7+10
3.aktivnost	Evaluacija – meta, po izlasku iz učionice	Plakat na vratima učionice	1

UVODNA IGRA / UVODNI DIO

Na samom početku voditelj/ica pozdravlja prisutne sudionike radionice te koristeći kredu na ploči nacrtava šaku, po modelu svoje šake, i zamoli jednog od učenika da nam svima kaže što bi mogao predstavljati taj znak koji će ujedno biti pravilo današnje radionice (*Kada nešto želiš reći, dignem ruku i čekam da me voditelj/ica prozove*).

Učionica je složena na način kazališta jer će se ubrzo prikazati scenu iz kazališta sa izvrsnim glumcima koji pohađaju izvannastavnu aktivnost, dramsko-scensku skupinu. Možete uključiti i učenike za koje znate da pohađaju dramske radionice ili slične aktivnosti izvan škole. Voditelj/ica podsjeća i na bonton-kako se ponaša u kazalištu ili u bilo kojoj kulturnoj ustanovi.

SREDIŠNJI DIO

Prije kazališta, učenik/ica-dobrovoljac će Vam pročitati priču o vojvotkinji. Dok učenica bude čitala, voditelj/ica će na ploči ispisati likove koji se pojavljuju u ovoj bajci. Voditelj/ica postavlja pitanja:

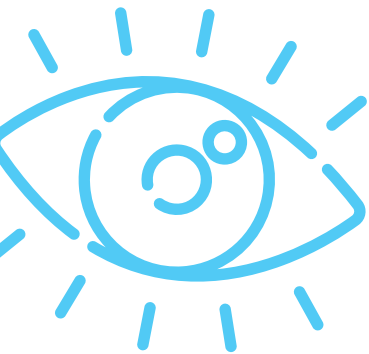
- *Tko mi može reći, što je bajka?*
- *Kakva je to književna vrsta, čime se bavi?*
- *Što je s likovima u bajci?*

Voditelj zamoli učenike da se naslone, umire i poslušaju zajedno bajku.

Nakon pročitane bajke, voditelj/ica zamoli učenike da se upare na način da onaj tko sjedi s desna, biti će partner/ica u zadatku koji slijedi. Zadatak parova je u 2 minute dogovoriti se o tome tko je najodgovorniji za smrt vojvotkinje, a tko je najmanje odgovoran (1-najviše odgovoran za smrt vojvotkinje, a 5-najmanje odgovoran za smrt vojvotkinje) te stvoriti na taj način zajedničku listu. Nakon dvije minute svakom paru se pridružuje još jedan par pa u sljedeće dvije minute također slažu listu. Voditelj/ica zvoncem označava kraj aktivnosti te kroz sljedećih desetak minuta voditelj/ica razgovara o odgovornosti. Ovom aktivnošću se nastoji potaknuti učenike na preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje.

Voditelj/ica pita učenike:

- *Kako ste komunicirali?*
- *Kako ste donosili odluke?*
- *Kada je bilo najlakše, a kada najteže?*
- *Zašto se teško dogovoriti oko stvari koje su nam vrijednosno bitne?*
- *Kako onda donosimo odluke?*

ZAVRŠNI DIO:

U 1.aktivnosti završnog dijela sata voditelj/ica pita učenike:

Kada su zadnji put gledali neku predstavu? Jesu li gledali nedavno neku predstavu u prostorijama škole? Što su gledali?

Pretpostavka je da će netko od učenika spomenuti forum-teatar budući u kazalište učenici najčešće idu u sklopu izvanučioničke nastave. Forum teatar često bude upriličen u prostorijama škole.

Za slučaj da se učenici nisu nikad susreli s pojmom forum-teatra voditelj/ica može pripremiti kratko izlaganje o dramskoj tehnici forum teatra. *Forum teatar se još zove kazalište potlačenih. Riječ je o interaktivnom kazalištu u kojem forum skupina (glumci) predstavljaju određenu problematičnu priču koja završava nasiljem, a publici (učenicima) se postavlja pitanje što oni tu mogu učiniti da do prikazanog nasilnog kraja ne dođe. Cilj je sagledati priču iz različitih perspektiva koje nude nenasilno rješavanje zadanog problema postavljanjem pitanja likovima, ulazeći u njihovu ulogu i mijenjanjem rješenja situacije. Scena naziva PRIČA IZ DUŠE će se izvoditi dva puta, prvi put samo sjedite i promatrate, gledate.*

Prilikom izvođenja scene drugi put, učenici će podizanjem ruke zaustaviti scenu i ući unutra kako bi riješili problem koji je očigledan-vlastitim prijedlozima. Najprije uvodno voditelj pripovijeda:

SCENA:

Glumci okrenuti leđima prema publici, licem prema ploči. Početak označava voditelj/ica pljeskom. U tom trenutku okreće se 1.glumac govori svoj tekst. Redom se prema publici otvaraju i ostali učenici (učenice).

Opis situacije: *Za vrijeme malog odmora, velika većina učenika je u matematičkoj učionici. Ivan stoji naslonjen na prozor (blizu djevojaka), priča prijatelju iz razreda o svom putovanju. U sredini zadnjeg reda na klupi sjede Stela i Žana. Gledaju najnoviji glazbeni spot (u kojem Taylor Swift netko davi). Za to vrijeme ispred njih u klupi sjede Ana i Maja, dvije najbolje prijateljice. (Žana vrisne, Maja ustane i povuče Brunu za kosu, a Ana joj opali šamar i kaže: Tako si doma vrišti mami na uho!) Zvoni za početak sata.*

1.glumac: Zovem se Ana, imam 12 godina.

2. glumac: Moje ime je Maja. Idem u 6.b razred. Moja najbolja prijateljica je Ana.

3.glumac: Ja sam Žana. Na polugodištu sam došla u 6.b razred nakon što mi je tata umro. Prije 5 godina mama i tata su se razveli. Tata je odselio u Španjolsku i nismo se baš viđali. Ubrzo se razbolio se od karcinoma i umro, pa smo se mama, moje sestre i ja vratile natrag u naselje gdje smo nekad svi zajedno sretno živjeli.

4.glumac: Ja sam Stela. Volim ići u školu jer onda barem nisam doma. Mislim da mojoj mami nema spasa. Čim pomislim na to, zaboli me trbuh.

5.glumac: Zovem se Ivan. Bio sam u Dubaiju zimus.

6.glumac: Ja sam Mate. Obožavam geografiju.

Pljesak.

Pitanje: Koliko Vam se situacija čini stvarnom?

Voditelj/ica nadopunjava izlaganje:

Forum teatar je dramska tehnika koja ima početak i sredinu, ali nema kraj. To nužno ne znači da se učenici uključuju tek na kraju. Zamislite da imate 12 godina, 6. ste razred, idete sa ovom djecom u razred. Mali je odmor u tijeku.

Scena se izvodi još jedanput, s time da voditelj/ica zamoli ostale učenike da se uključe u scenu kao glumci. Ukoliko se učenik iz publike želi uključiti potrebno je da znakom sugerira zaustavljanje scene. To se može učiniti tako da digne ruku, voditelj/ica zaustavlja scenu i nastavlja glumiti. Na ploči voditelj/ica zapisuje prijedloge koje su odglumili u samoj sceni.

Razgovorom voditelj/ica i učenici utvrđuju da je svatko odgovoran za vlastito ponašanje i da svatko od nas može dati određeni doprinos kako bi se postojeći problemi rješavali. U tišini se svatko sa voditeljem na izlasku rukuje, a prije toga u metu daju ocjenu današnje radionice (3.aktivnost) tako da ucrtaju križić.

Financijski
podržava

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

Tiskanje ove publikacije omogućeno je financijskom podrškom Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva. Sadržaj ove publikacije isključivo je odgovornost autora i nužno ne izražava stajališta Nacionalne zaklade.

PRILOG 1.

VOJVOTKINJA (kratka priča)

„Nekada davno, u srednjem vijeku, postojalo je vojvodstvo kojim su vladali vojvoda i vojvotkinja. Jednoga dana vojvoda objavi vojvotkinji da mora poći u rat za kraljevstvo. Iako tužna, rekla je da razumije i da mu želi svu sreću. On ju je zamolio da zbog vlastite sigurnosti NI PO KOJU CIJENU ne napušta dvorac dok se on ne vrati. Vojvotkinja reče: „Svakako.“ Oni se pozdraviše i vojvoda krenu.

Po izlasku iz dvorca vojvoda naredi stražaru da mu spusti most za izlaz iz dvorca i da ga više nikome ne spušta dok se on ne vrati, te da bilo koga (osim samog vojvode) tko pokuša ući u dvorac ubije. Stražar reče da razumije i vojvoda ode u rat. Stražar diže most nazad i zatvori dvorac. Nedugo zatim vojvotkinja se spremi i krene u selo te reče stražaru da spusti most i pusti ju van. Stražar upozori vojvotkinju na vojvodino naređenje i reče joj da se neće moći vratiti dok vojvoda ne dođe jer nikoga ne smije puštati natrag u dvorac. Vojvotkinja mu reče da je to smiješno, da je ona vojvotkinja i da će se naravno moći vratiti. Stražar joj još jednom objasni vojvodinu naredbu, no vojvotkinja je i dalje inzistirala. Nakon prepirke stražar spusti most i vojvotkinja ode u selo.

Vijest da se vojvoda vraća kući zatekla je vojvotkinju u shoppingu. Brzo se požuri natrag u dvorac no stražar joj jasno reče da joj ne može spustiti most te ju pustiti u dvorac budući da će ju u tom slučaju morati ubiti. Nakon prepirke vojvotkinja ode do lađara i zamoli ga da ju prebaci preko rijeke na stražnji ulaz dvorca, no lađar zatraži novac odmah. Vojvotkinja nije imala novac kod sebe te lađara zamoli da joj vjeruje kako je ona vojvotkinja i da će mu platiti čim dođu u dvorac. Sumnjičavi lađar nije pristao pa se vojvotkinja odluči otići kod prijateljice, ispriča joj priču i zamoli ju za novac. Prijateljica ju izgrdi i potjera van rekavši da je na to trebala misliti prije nego što se upustila u „peglanje kartica.“ Vojvotkinja se vrati i ponovno zamoli lađara, no ovaj ju odbije. Potom dođe do stražara i reče mu da spusti most kako bi ušla u dvorac prije nego se vojvoda vrati. Stražar ju još jednom upozori da će ju morati ubiti ako pokuša ući, no vojvotkinja je i dalje tražila da joj se spusti most, što stražar na kraju i učini. Vojvotkinja prijeđe most, uđe u dvorac i stražar ju ubije.“

PRILOG 2.

Upiši broj ispred lika za kojeg misliš da je najodgovorniji za smrt vojvotkinje:

1-najodgovorniji/a

6-najmanje odgovoran/a

___ VOJVOTKINJA

___ VOJVODA

___ PRIJATELJICA

___ STRAŽAR

___ LAĐAR

META

